

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Trauner Gábor ügyvéd (**cím**) által képviselt I.rendű felperes neve(I.rendű felperes címe) I. rendű és II.rendű felperes neve(II.rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek, a dr. Hidasi Gábor ügyvéd (Dr. Hidasi és Társai Ügyvédi Iroda, **cím**) által képviselt I.rendű alperes neve(I.rendű alperes címe) I. rendű, II.rendű alperes neve(II.rendű alperes címe) II. rendű, a személyesen eljár III.rendű alperes neve(III.rendű alperes címe) III. rendű, a személyesen eljár IV.rendű alperes neve(IV. rendű alperes címe) IV. rendű, a személyesen eljár **V. rendű alperes neve** (V.rendű alperes címe) V. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. március 1. napján meghozott 28.P.23.434/2017/10. számú ítélete ellen a felperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett és 13. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül, egyetemlegesen fizessenek meg az I-II. rendű alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 238.980 (Kétszázharmincnnyolcezer-kilencszáznolcvan) forint másodfokú perköltséget, továbbá térítsenek meg az államnak - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - 602.160 (Hatszázkétezer-százhatvan) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az I. és II. rendű alpereseknek 6.477.000 forint perköltséget, továbbá fizessenek meg az államnak 1.500.000 forint illetéket. Az ítélet indokolása szerint, a felperesek keresetükben **M-né B.E.** és az I-II. rendű alperesek között 2009. augusztus 25. napján létrejött tartási szerződés semmisségének megállapítását, valamint ennek jogkövetkezményeként a **B., Z. utca 40. szám** alatti ingatlan $\frac{1}{2}$ részére tulajdonjoguk bejegyzését kérték. Kérték továbbá, hogy a bíróság kötelezze az I. és II. rendű alpereseket az értékesített, **b.-i T. út 9. számú** ingatlan ellenértékéért 190.000.000 forint, valamint a **M-né B.E.** hagyatékába tartozó ingóságok ellenértékéért 27.715.000 forint megfizetésére.

Az I-II. rendű alperesek a kereset elutasítását, valamint a felperes perköltségben marasztalását kérték. Perköltségként a képviselőjükkel kötött megbízási szerződés alapján 5.050.000 forint ügyvédi munkadíj + áfa, valamint 50.000 forint költségátalány megtérítését igényelték, azzal, hogy a kikötött díjat és költséget képviselőjüknek 2015. február 4-én megfizették.

A III-V. rendű alperesek a keresetre nem nyilatkoztak.

A kereset alaptalan, ezért azt a bíróság elutasította. Pervesztességük folytán a felperesek a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az I-II. rendű alperesek perköltségét megfizetni. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 2. § (1) bekezdése szerint, a fél pernyertessége esetére igényelheti, hogy részére a bíróság az ügyvéd munkadíjának és készkiadásainak címén kötelezze a pervesztes felet a fél és a képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj, valamint a fél által képviselője részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegének megfizetésére. A (2) bekezdés rendelkezése szerint, az (1) bekezdés alapján megállapított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság döntését indokolni köteles. Mindezekre tekintettel a bíróság a felperesek hivatkozása miatt egyrészt vizsgálta, hogy az alperesek jóhiszeműen jártak-e el, és van-e helye az ügyvédi munkadíj mérséklésének. A felperesek hivatkozása szerint, az I-II. rendű alperesek mindvégig előadhatták volna, hogy ők az örökhatályú végrendeleti örökösei, ez esetben a felperesek részéről a perindításra nem került volna sor. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesek által előadottak valósága esetén az I-II. rendű alperesek rosszhiszeműsége megállapítható lenne, ami azonban nem életszerű. Az I-II. rendű alperesek ugyanis már a jelen perbeli védekezésükben hivatkozhattak volna arra, hogy az örökhatályú javukra végrendeletet, korábbi végrendeletét pedig visszavonta. Ez esetben nem lett volna szükség részükről részletes védekezés kifejtésére. Önmagában ez a körülmény is azt bizonyítja, hogy a perindítása után sem tudtak az örökhatályú 2009. augusztus 3-i végrendeletéről, melyről csak a második tárgyalás után szereztek tudomást. Ezért rosszhiszeműségük nem állapítható meg, és mivel jóhiszeműen jártak el, ezért a perköltség megilleti őket. Mindezek mellett a bíróság kizárólag abban az esetben vizsgálja a perindítás rosszhiszeműségét, ha a felperes feleslegesen vagy visszaélészerűen indít pert, mely esetben pernyertességétől függetlenül ő viseli a költségeit. Minden egyéb esetben a felperes kockázata a pernyerés, illetőleg pervesztessége esetén az általa fizetendő perköltség. A felpereseknek a jóhiszeműségükre való hivatkozása alapján nincs helye az ügyvédi munkadíj áttérhelésére, az alperesek részére ügyvédi munkadíj megítélésének mellőzésére.

Vizsgálta a bíróság azt is, hogy eltúlzott-e az I-II. rendű alperesek költségigénye. Megállapította, hogy az érvényesíteni kívánt munkadíj csak kis mértékben, kb. 7%-kal haladja meg az IM rendelet 3. §-a alapján törvényesen megállapítható munkadíjat (4.750.000 forint). Az I-II. rendű alperesek számlával, valamint bankszámla kivonattal igazolták, hogy a megbízási díjat még a 2009. augusztus 3-i végrendeletéről való tudomásszerzést megelőzően képviselőjüknek megfizették. A megbízáskor még nagyobb volt a perkockázat, ami csak a megbízást követően, a 2009. augusztus 3-i végrendelet megtalálására tekintettel mérséklődött. Egyetértett a bíróság az I-II. rendű alperesek azon álláspontjával, hogy az ügyvédi tevékenység nem fizikai munka, a kifejtett tevékenység ellenértéke nem kizárólag mennyiségben mérhető. A felperesek a perköltséggel kapcsolatban hivatkoztak arra, hogy mivel az ő jogi képviselőjük áfamentes, míg az I-II. rendű alperesek képviselője áfa fizetésére köteles, jogegyenlőtlenséget eredményezne, ha az egyik oldal nagyobb összegű ügyvédi munkadíjra lenne jogosult, mint a másik fél. Ezzel kapcsolatban rámutatott az elsőfokú bíróság arra, hogy az áfa az adóhatóság felé befizetendő közteher, ezért mindkét fél jogi képviselőjét ugyanakkora ügyvédi munkadíj illeti meg. Éppen az eredményezne jogegyenlőtlenséget, ha az áfamentes jogi képviselő magasabb összegű munkadíjra tarthatna igényt, mint az áfa körbe tartozó másik képviselő. A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság az I-II. rendű alpereseknek fizetendő perköltséget mérséklés nélkül, az ügyvédi megbízási szerződésben foglaltak szerint állapította meg. Pervesztességükre tekintettel a felperesek kötelesek megfizetni az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt, az állam által előlegezett 1.500.000 forint illetéket.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, melyben kérték, hogy az ítélet az ítéletet megváltoztatva, az általuk fizetendő illetéket mérsékelje az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 58. § (2) bekezdése alapján. Kifogásolták, hogy az elsőfokú ítélet nagyon röviden, nem kellő részletességgel tartalmazza az eljárás megindítására okot adó tényeket, holott ezek rendkívüli fontossággal bírnak a felperesi motiváció és a jóhiszeműség igazolásához. Ezért részletesen ismertették a jelen per megindításának előzményeit és a perindítást követően történeteket, utalva arra, hogy mindezeket az elsőfokú bíróság a perköltséggel kapcsolatos döntésénél figyelmen kívül hagyta. Álláspontjuk szerint, az előadottakból egyértelműen kiderül, hogy a felperesek mindvégig jóhiszeműen jártak el az egyes eljárásokban. Ezzel ellentétben az I-II. rendű alperesek rosszhiszeműek voltak, tartási szerződést kötöttek a nyilvánvalóan cselekvőképtelen örökhagyóval. Ugyancsak részletesen ismertették a felperesek azokat a tényeket és körülményeket, amelyek az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben azt igazolják, hogy a jelen per megindítását megelőzően az I-II. rendű alperesek tudtak az örökhagyó javukra szóló 2009. augusztus 3-án kelt végrendeletéről, azonban azt eltitkolták a hatóságok előtt. E végrendelet ismeretének hiányában a felperesek jogszerűen, a siker minden reményében indították meg a jelen pert. A perben csak a második tárgyalást követően nyújtották be az I-II. rendű alperesek a 2009. augusztus 3-án kelt végrendeletet, melynek előkerülésének körülményeire semmilyen magyarázatot nem adtak. A felperesek ezt követően pert indítottak az I-II. rendű alperesek ellen e végrendelet érvénytelenségének megállapítására, mely perben első fokon pernyertesek lettek, a másodfokú bíróság azonban ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és keresetet a végrendelet érvénytelenségének érdemi vizsgálata nélkül, a felperesek perbeli legitimációjának hiányára tekintettel elutasította. Ezt követően a hagyatéki eljárásban az örökhagyó hagyatéka az I-II. rendű alperesek részére került átadásra, így a felpereseknek jelen perben is megszűnt a perbeli legitimációja. Ezért keresetüktől elálltak, az I-II. rendű alperesek azonban a per megszüntetéséhez nem járultak hozzá, ezzel kikényszerítve a perben az ítélethozatalt.

A felperesek számos, az elsőfokú ítélet indokolásában teljesen figyelmen kívül hagyott érvet hoztak fel annak igazolására, hogy az I-II. rendű alperesek által igényelt ügyvédi munkadíj messze nem áll arányban a ténylegesen elvégzett tevékenységgel. Az elsőfokú eljárás során megtartott hat tárgyalásból az I-II. rendű alperesek által megbízott képviselő csak egy tárgyaláson jelent meg, további három tárgyalásra helyettest küldött és két tárgyaláson az I-II. rendű alperesek képviselőjében senki sem jelent meg. Az I-II. rendű alperesi képviselő mindössze két érdemi - egyenként 3-3 oldalas - beadványt készített az egész eljárás során. A pernyerteség nem a jogi képviselő munkájának gyümölcse, a siker nem az ő szellemi terméke, hatásos jogi érveinek eredménye. A pert kizárólag a végrendelet felbukkanása döntötte el. A pert nem a képviselő nyerte meg az I-II. rendű alpereseknek, hanem a felperesek álltak el a keresettől, amit ugyan az alperesek nem fogadtak el, de a per tárgyában érdemi döntés ténylegesen nem született. Mindezekre tekintettel a képviselő munkája nyilvánvalóan nem áll arányban a megítélt 6.477.000 forinttal, ezért helye lenne a díj mérséklésének. Ennek ellenére ezt az elsőfokú bíróság nem tartotta helyénvalónak, hivatkozva arra, hogy a kikötött díj, csak kis mértékben haladja meg az IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján megítélhető díjat. Ez a kis különbség azonban közel félmillió forintot jelent a nyugdíjas felperesek részére. A felperesek jóhiszeműségét és a perbeli cselekményeknek a per érdemi részétől, tárgyatól teljesen független fordulatát méltányolva, kifejezett kérésükre az elsőfokú bíróság megtehetette volna, hogy a felperesi elállásra tekintettel az I-II. rendű alperesek ezzel kapcsolatos nyilatkozatától, illetve jó- vagy rosszhiszeműségüktől függetlenül, leszállítja az eljárási díjat az illeték 30%-ára, mellyel az alpereseket sem károsította volna és ezzel megspórolhatott volna a felpereseknek 1.050.000 forintot. Ez ráadásul nem is lett volna jogszerűtlen engedmény, mert a felperesek elállása folytán ez lett volna a tényleges költség, ha az I-II. rendű alperesek, kizárólag anyagi megfontoltságból nem követelnék ítéletet.

Az I-II. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperesek másodfokú perköltségben való marasztalását kérték. A perköltség összegét az IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerint, a másodfokú pertárgyérték (7.477.000 forint) alapján kérték megállapítani. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte, hogy teljesíthető-e perköltség igényük. Igazoltnak tekintette az ügyvédi munkadíjra vonatkozó megállapodást és azt, hogy a bruttó ügyvédi munkadíjat kifizették. Mérlegelés révén jutott arra a következtetésre, hogy nem áll fenn az az „indokolt eset”, amelyben a megállapodás szerinti ügyvédi munkadíjat mérsékelni szükséges. Ez a mérlegelés megalapozott, nem illogikus, nem okszerűtlen, nem jogellenes. Egyébként a mérséklés mellőzését a bíróságnak nem kell indokolnia, ezt azonban az elsőfokú bíróság mégis megtette. A Pp. 78. § (1) bekezdése szerint, a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pervesztes felet kell kötelezni; ez alól annyiban van helye kivételnek, amennyiben a 80-83. §-ok eltérően rendelkeznek, vagy a törvény egyéb kifejezett rendelkezése a költséget a per eldöntésétől függetlenül másnak a terhére rója. Az adott kereset tekintetében a Pp. 80-83. §-ai vagy a törvény egyéb kifejezett rendelkezése nem rendelkezik a Pp. 78. § (1) bekezdésétől eltérően.

A kereset tartalma alapján a felperesek a perkockázatot a tekintetben vállalták, hogy a tartási szerződés mégsem érvénytelen, tehát nincs ok az eredeti ingatlan-nyilvántartási állapot helyreállítására, és a tartási szerződést - állításukkal ellentétben - mégis az eltartott írta alá (ami egyébként rendőrségi szakban be is igazolódott). A keresetben tehát a végrendeletnek nem volt jelentősége, mert a tartási szerződés érvénytelenségének megállapíthatósága nem volt összefüggésben a végrendelettel. Érvényes végrendelet mellett is fennállt a szerződés érvénytelenségének megállapíthatósága (Ptk. 239/A. §). 255 millió forint pertárgyértékű pert csakis a vonatkozó IM rendelet és az Illetéktörvény szerinti perköltség kockázattal lehet indítani. Nincs olyan szerződéses jogvita, amire vonatkozó pernek ne lenne tárgyi és ezáltal pénzügyi kockázata, mellyel a felpereseknek is tisztában kellett lennie. A jó- vagy rosszhiszeműségnek a Pp. 78. §-a és az ügyvédi munkadíjról szóló IM rendelet tekintetében nincs jelentősége. Megjegyezték ugyanakkor az I-II. rendű alperesek, hogy az a per, amit a felperesek korábban indítottak a végrendeletet visszavonó nyilatkozat érvénytelenségének megállapítása iránt a Magyar Állam ellen, és amire a felperesek a jóhiszeműség és az alapos reményeik okán hivatkoznak, az I-II. rendű alperesek megkerülése és a per egyfokú elintézése okán, valamint a senki által nem vitatott, bár látványosan manipulatív szakvélemény miatt igen rosszhiszemű volt. A jelen per 2014-ben kezdődött, a felperesek keresetüket akkor is fenntartották, amikor egy perben nem álló személy az I-II. rendű alperesek rendelkezésére bocsátotta azt a végrendeletet, melynek érvénytelenségére a felperesek sikertelenül hivatkoztak. A perben érdemi tárgyalásokra került sor, és mindaddig létezett az I-II. rendű alperesek érvénytelenségi perkockázata, amíg a felperesek a keresetüktől el nem álltak és pervesztességük esetén őket is 255.000.000 forint pertárgyérték után kötelezték volna a perköltség és az illeték megfizetésére. Az I-II. rendű alperesek nem azért nem járultak hozzá a per megszüntetéséhez, hogy magas perköltséghez jussanak, hanem azért, hogy a bíróság a keresetet érdemben bírálja el, annak elkerülése érdekében, hogy a felperesek ugyanabból a tényalapból származó ugyanazon jog iránt ne indíthassanak ellenük új keresetet, vagy az ítéletben már elbírált jogot velük szemben egyébként vitássá ne tehessék. Erre az ismert perfolyamat miatt alapos okuk volt.

A fellebbezés alaptalan.

A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a fél pernyertessége esetére igényelheti, hogy részére a bíróság az ügyvéd munkadíjának és készkiadásainak címén kötelezze a pervesztes felet, a fél és a képviselője között

létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj megfizetésére. A (2) bekezdés szerint, a bíróság az (1) bekezdés alapján megállapított munkadíj összegét indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel és döntését indokolni köteles. Ebből következően, a bíróság mérlegelési körébe tartozik annak megítélése, hogy indokoltnak tartja-e a megbízási szerződésben kikötött díj mérséklését. A perbeli esetben az elsőfokú bíróság az I-II. rendű alperesek kérelmére a részükre járó perköltséget a képviselőjükkel kötött megbízási szerződésben kikötött megbízási díjjal egyezően állapította meg. Annak ellenére, hogy a 2. § (2) bekezdésben foglaltak alapján, az ügyvédi munkadíj mértékével kapcsolatos döntését a bíróság akkor köteles indokolni, ha a megbízási szerződésben kikötött díjat mérsékli, az elsőfokú bíróság a felpereseknek a kikötött díjjal kapcsolatos kifogásaira tekintettel, ítéletében részletesen kifejtette, hogy miért nem tartotta indokoltnak a kikötött díj mérséklését. Az ezzel kapcsolatos mérlegelése nem okszerűtlen.

A felperesek alaptalanul kifogásolták, hogy az elsőfokú ítélet nagyon röviden, nem kellő részletességgel tartalmazza az eljárás megindítására okot adó tényeket és álláspontjukkal szemben, ezek semmilyen relevanciával nem bírnak a perköltség összegének megállapításánál. A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, a felperesek pervesztességükre tekintettel kötelesek az I-II. rendű alperesek perrel felmerült költségei megtérítésére, mely alól annyiban van helye kivételnek, amennyiben a 80-83. §-ok eltérően rendelkeznek, vagy a törvény egyéb kifejezett rendelkezése a költséget a per eldöntésétől függetlenül másnak a terhére rója. A perbeli esetben a 80-83 §-ok alapján eltérésre alapot adó tény nem merült fel. A felperesek alaptalanul hivatkoztak a perindítással kapcsolatos motivációjukra, jóhiszeműségükre és az I-II. rendű alperesek rosszhiszeműségére, mert ezek, a Pp. szabályai alapján nem adnak alapot a Pp. 78. § (1) bekezdése szerinti perköltség viselési szabálytól való eltérésre.

Az I-II. rendű alperesek képviselőjének kifejtett tevékenységével kapcsolatban utal az ítélet arra, hogy a felperesek állításával szemben, az ügyben hét tárgyalás volt, melyek közül csupán két tárgyaláson nem volt jelen az I-II. rendű alperesek részéről jogi képviselő, továbbá az ügyvédi munkadíj megítélésénél irreleváns, hogy a megbízott képviselő a tárgyalásokon a képviselőt személyesen vagy helyettese útján biztosítja-e, ami kizárólag a megbízó és a megbízott viszonyára tartozó kérdés. Mindezek mellett, képviseleti tevékenységnek nem csupán érdemi nyilatkozatokat tartalmazó beadványok készítése minősül, és a perbeli adatok szerint az I-II. rendű alperesek képviselője a fellebbezésben hivatkozott két érdemi nyilatkozaton kívül az eljárás során több, mint tíz további beadványt terjesztett elő. A fellebbezésben foglaltakkal szemben, az ügyvédi munkadíj megállapításánál nem vizsgálható ezáltal nem is értékelhető, hogy a képviselő tevékenysége mennyiben járult hozzá az általa képviselt fél pernyertességéhez, továbbá e körben a felperesek anyagi szempontjai sem vehetők figyelembe. A megbízási szerződés megkötésekor előre nem látható és nem mérhető fel, hogy a képviselő ellátása az ügyben az érdemi döntés meghozataláig ténylegesen milyen mértékű, jellegű tevékenységet fog igényelni és a megbízási díj mértékét a felek korlátozás nélkül, szabadon állapíthatják meg, ezért körültekintő megítélést igényel, hogy a kikötött díj arányban áll-e a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a megbízási szerződésben kikötött díj nem sokkal haladja meg a pertárgy értéke alapján az IM rendelet 3. § (2) bekezdése szerint megítélhető mértéket. A képviselő az ügy állásának megfelelően az I-II. rendű alperesek képviselőtét ellátta, a tárgyalások többségében ő vagy helyettese megjelent, beadványokat terjesztett elő, bizonyítékokat csatolt, ezért az elsőfokú bíróság ügyvédi munkadíjjal kapcsolatos álláspontjának felülbírálata nem indokolt.

Ugyancsak alaptalan a felpereseknek az elsőfokú eljárási illeték mérséklésére irányuló kérelme. Az Itv. 58. § (2) bekezdése szerint a peres eljárás illeték 30%-ra akkor mérsékelhető, ha az első tárgyalást követően az eljárás szüneteléssel vagy a felperes keresetétől való elállása folytán szűnik

meg, illetőleg a per megszüntetését a felek közösen kérik. Az Itv. 58. §-a kógens szabály, az illeték mérséklésének kizárólag a felsorolt esetekben és feltételek teljesülése esetén van helye és perbeli esetben ezen feltételek egyike sem állt fenn.

A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel támadott részében a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta. Pervesztességére tekintettel a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket az I-II. rendű alperesek részére a másodfokú perköltség, a képviselőjükkel felmerült ügyvédi munkadíj megfizetésére. Ennek összegét 7.527.000 forint fellebbezési érték alapján a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerint állapította meg, ami áfával növelten 238.980 forint. Ezen túlmenően a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt fellebbezési illeték megtérítésére.

Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. október 4.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

. Hegedűs Mária s.k.
előadó bíró

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
bíró